

și de dansuri, brigăzilor artistice, fiind, la rândul lor, tineri de toate profesiile, de toate naționalitățile, cărora le sint dragi, deopotrivă, munca și arta.

Tinăra generație de slujitori al scenei este pe deplin conștientă de rolul care-i revine în activitatea intens susținută, de modelare, prin cultură și artă, a tuturor celorlalți tineri. Tinerii creatori și interpreți care slujesc scena au vli în conștiința lor euvintele rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la deschiderea Forumului: „Dezvoltarea conștiinței socialiste, educarea oamenilor muncii în general, a tinerei generații, constituie una din problemele de importanță deosebită — aș putea spune chiar esențială — pentru formarea omului, a tinărului constructor al socialismului și comunismului de mîine“.

Forumul tinerei generații

Integrarea creatorilor tineri în circuitul valorilor

Una dintre caracteristicile vieții teatrale din ultimii ani este integrarea firească a tinerilor, în circuitul valorilor; afirmarea lor se produce, de regulă, în cadrul unor colective, în care sint doriți, așteptați, încurajați, prețuiți, după merit.

Doriți și așteptați, pentru că — în teatru, ca și în viață, și deci și în viața teatrului — prezența tinerilor dă certitudinea viitorului, concretizează perspectiva. Această așteptare se conjugă cu nevoia impetuoasă, dar firească, a tinărului artist, de a se afirma cît mai concludent, și cît mai repede. Se conjugă, dar nu rimează întotdeauna. Într-o „meserie“ în care succesul individual este condiționat într-o asemenea măsură de efortul colectiv, e greu de presupus că trecerea de la viața de student la cea de profesionist al scenei se va putea produce vreodată, în toate cazurile. Iin și fără probleme. Importante sint eforturile care se fac pentru rodarea unui mecanism prin care talentul celor tineri să-și afle cît mai repede întrebuințarea adecvată.

Ca o variantă specifică a integrării în vîtămîntului cu cercetarea și producția, studenții institutelor de teatru nu se produc doar pe scena-laborator a studioului, ci — în măsura necesităților și a posibilităților — și pe scenele profesioniste. Citeva exemple (oarecum la întimplare): Rodica Negrea, Angela Ioan și Adriana Șchiopu la Teatrul Mic (*Efectul razelor*)

gamma asupra anemonelor); Marosi Péter și Ander Zoltán la Teatrul Național din Tîrgu Mureș — secția maghiară (*Regele Lear*); un grup de studenți de la secția română, în spectacolul aceleuiași teatru cu *Frații Karamazov*. Aceștia și alți colegi ai lor, necitați, au dovedit — indiferent de rezultatele imediate — eficiența și utilitatea unor asemenea inițiative. Spectacolele de diplomă ale studenților-regizori sint tot mai des realizate în teatrele din București și din țară. Astfel, perioada de adaptare, de integrare în teatru a tinerilor creatori tînde să fie sensibil scurtată.

Dar, după acest prim pas, vin pașii următori. Care trebuie să țină seama de programul imediat al teatrului, de plan, de plasări și termene. Marșul triumfal riscă să-și încetinească ritmul. Pentru un colectiv care își așteaptă și își dorește tinerii, esențial e să-i încurajeze și să-i prețuiască, dacă merită. Nu e vorba despre crearea unei atmosfere de seră și de înlăturarea, ca prin minune, a greutăților. Greutățile fac parte din viață, și în noțiunea de talent intră și capacitatea de a le depăși. Important este ca tinărul să fie solicitat să învingă obstacolele reale, și nu pe cele inventate de indiferența activă și birocratică. Importante sint criteriile consecvente de cernere a valorilor, sentimentul de încredere, starea de sinceritate.

Într-un context foarte generos față de valorile pe cale de afirmare, există cîteva teatre pentru care atragerea, susținerea, impunerea tinerilor se face cu plan și cu metodă, devenind o dominantă a programului imediat și de perspectivă.

Încă de la înființare, Teatrul Tineretului din Piatra Neamț a fost o platformă de încercare și de lansare a tinerilor, păstrîndu-și nealterat, de-a lungul anilor, spiritul de echipă, disponibilitatea și capitalul de încredere pe care-l investește — mai întotdeauna cu succes — în pariul pe care orice destin artistic îl presupune. Pariu pe cale de a fi cîștigat, în ultimii ani, și cu Horațiu Mălăele, și cu Rozina Cambos, doar doi dintre actorii lansați la teatrul din Piatra Neamț, și care s-au

impus spectatorului bucurestean, într-un timp foarte scurt. În aceeași perioadă, a devenit un nume pe afiș regizorul Alexandru Dabija, care a montat aici *Răfuiala* de Ph. Massinger — spectacol de plăcută aducere aminte, care dovedea vervă tinerească și matură profesionalitate. Se pare că ultimele montări ale teatrului n-au mai stîrnit nici entuziasmul necondiționat, nici opoziția preconcepută, cu care se confrunta de obicei activitatea acestui colectiv. Asemenea perioade de „calm plat” au mai fost, ele nu trebuie să ne îngrijoreze peste măsură. Panica poate fi la fel de primejdioasă ca și suficiența. Dar e și mai primejdioasă, cînd e combinată cu suficiența. Alături de „tinerii veterani” ai trupei, se află acolo un grup de talentați absolvenți de anul trecut. Scepticilor gata să declare că „Piatra Neamț nu mai e ce a fost”, ei sînt în măsură să le dovedească contrariul. Rolul de „rezervor de tinerețe” pe care și l-a asumat acest colectiv nu este condiționat de succesul sau eșecul unui spectacol, ci de climatul de prietenească exigență, de disponibilitatea de a încerca, de puterea de a se autodepăși, ca individualități și ca echipă.

O nouă sală de teatru din București — Teatrul Foarte Mic — a devenit, așa cum promitea la inaugurare directorul ei, Dinu Săraru, „nu doar o nouă scenă, ci și o nouă șansă... care se adresează în primul rînd tinerei generații, promovînd și provocînd schimburi de opinii, prin intermediul unei literaturi și al unor spectacole viu implicate în viața social-politică a României socialiste”. De pe scena Teatrului Foarte Mic, tinerilor le vorbesc tinerii. Nu doar prin problematica atacată, ci și prin participarea directă, a tinerilor și foarte tinerilor creatori, la actul artistic, sprijinindu-se pe valorile certe ale unei trupe experimentate, familiarizate cu succesul. Totodată, la Teatrul Mic, Cristian Hadji-Culea (absolvent din 1976) ne propune un spectacol matur cu o premieră absolută: *Evul mediu întîmplător* de Romulus Guga, spectacol în care regizorul izbutește să implice spectatorul, în drumul de la idee la atitudine.

Poate într-un mod mai puțin spectaculos, Teatrul Giulești urmărește cu aceeași consecvență o politică de afirmare a tinerilor. Dovedind sensibilitate față de talent, înțelegere față de specificul personalității în formare, acest teatru are o trupă în permanentă reinnoire, iar prin colaboratorii săi din sectorul regiei și al scenografiei, oferă surpriza numelui nou care trebuie memorat.

Desigur, asemenea deschideri nu se limitează la exemplele citate.

Din succesiunea mai mult sau mai puțin ritmică a premierelor, din analiza ultimelor trei sau patru stagioni, nu cred că rezultă trăsături care ne-ar permite

să afirmăm că a apărut o nouă generație cu caracteristici distincte. E poate prea devreme să ne preocupe întrebarea: în ce măsură tinerii creatori — și mă gîndesc în special la regizori — s-au dovedit capabili să facă mai mult decît un spectacol oarecîr, să impună un stil? Ei se raportează la valorile recunoscute, muncind cu dăruire pentru ca fiecare spectacol al colectivului din care fac parte să se înscrie pe un drum ascendent. Prezența lor este, cel mai adesea, un ferment care readuce în centrul interesului teatre și actori. Regizorii Bogdan Berciu, Mihai Lunganu, Magdalena Klein, Mihai Măniuțiu, Sorina Mirea, Florin Fătuțescu au dovedit mai demult sau mai recent, că sînt capabili să mobilizeze energii, să propună un program coerent, să învingă prejudecăți și reticențe.

Dacă toată lumea se va ține de cuvînt, pariul poate fi considerat cîștigat. Ceea ce se poate afirma cu certitudine este faptul că schimbul de mîine s-a implicat în realizările zilei de azi; valorile teatrului românesc rezultă din colaborarea unor creatori pe care, dincolo de vîrstă, îi unește aceeași tinerețe spirituală.

Magdalena Boiangiu

Forumul tinerei generații

Teatrul și tineretul

Ce loc ocupă teatrul în viața tineretului din țara noastră? Iată o întrebare, în aparență, simplă, la care nu se poate solicita un răspuns fără a ține seamă de o mulțime de elemente.

În primul rînd, este vorba despre o generație crescută și formată în anii socialismului, educată în spiritul valorilor și idealurilor societății noastre. Acest tineret are la dispoziție multiple mijloace de informare și de formare, fondul cultural la care apelează este cu mult mai bogat decît în alte perioade istorice, iar aspirațiile și nevoile sale se împlinesc